

การผลิต

ของไทย

รายการ	2558	2559	2560	2561	2562	2563*
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	8.96	9.07	8.71	8.33	8.67	8.75
ผลผลิต (ล้านตัน)	32.36	31.16	30.50	29.37	31.08	31.10
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	3,611	3,437	3,499	3,527	3,586	3,556

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร / *ประมาณการ พ.ย. 62

ราคามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์

ราคา (บาท/กก.)	2558	2559	2560	2561	2562
หัวมันสดที่ เกษตรกรขายได้ ¹	2.13	1.59	1.52	2.25	2.07
ราคาส่งออก ² มันเส้น	7.24	6.12	5.65	7.26	6.90
มันอัดเม็ด	8.13	7.58	6.42	8.35	8.55
แป้งมันสำปะหลัง	14.15	12.32	11.17	15.30	13.65

ที่มา : 1 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร/ 2 กรมศุลกากร

แหล่งเพาะปลูกสำคัญของไทย

นครราชสีมา กำแพงเพชร ชัยภูมิ กาญจนบุรี อุบลราชธานี

ฤดูการเพาะปลูก มี.ค. – พ.ค.

ฤดูเก็บเกี่ยว พ.ย. – มี.ค./ ช่วงเวลาที่ผลผลิตออกมาก ธ.ค. – มี.ค.

ของโลก

รายการ	2556	2557	2558	2559	2560
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	161.98	159.70	162.64	161.55	164.64
ผลผลิต (ล้านตัน)	278.45	292.05	295.24	296.04	291.99
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	1,719	1,829	1,815	1,832	1,774

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร/ Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO), October 2019

ประเทศผู้ผลิตมันสำปะหลังที่สำคัญของโลก 5 อันดับแรก

ประเทศ	2558			2559			2560		
	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)	ผลผลิต (ล้านตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
โลก	162.64	295.24	1,815	161.55	296.04	1,832	164.64	291.99	1,774
ไนจีเรีย	38.44	57.64	1,484	38.44	59.57	1,550	42.45	59.49	1,401
คองโก	26.82	34.93	1,302	26.11	34.02	1,303	24.24	31.60	3,604
ไทย	8.96	32.36	3,611	9.07	31.16	3,437	8.71	30.50	3,499
อินโดนีเซีย	5.94	21.80	3,672	5.42	20.74	3,826	4.87	19.05	3,912
บราซิล	9.45	23.06	2,439	8.79	21.08	2,398	8.22	18.88	2,297

สถานการณ์การผลิตมันสำปะหลัง

● ของโลก

● ในช่วงปี 2556-2560 ผลผลิตมันสำปะหลังของโลกขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.44 ต่อปี เนื่องจากประเทศผู้ผลิตสำคัญได้ขยายการผลิตเพิ่มขึ้นเพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร ความมั่นคงทางพลังงาน และส่งเสริมความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในช่วงปี 2558 – 2560 มันสำปะหลังร้อยละ 60.95 ของผลผลิตมันสำปะหลังทั้งหมดของโลกอยู่ในทวีปแอฟริกา รองลงมาคือ เอเชีย มีผลผลิตร้อยละ 29.37 นอกจากนี้ ภูมิภาคอื่นๆ ที่มีผลผลิตมันสำปะหลังได้แก่ ละตินอเมริกา ร้อยละ 9.60 และโอเชียเนีย ร้อยละ 0.08 ตามลำดับ ทั้งนี้ ประเทศผู้ผลิตมันสำปะหลังที่สำคัญของโลก 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) ไนจีเรีย มีผลผลิตร้อยละ 20.37 ของผลิตของโลก (2) คองโก มีผลผลิตร้อยละ 10.82 ของผลิตของโลก (3) ไทย มีผลผลิตร้อยละ 10.45 (4) อินโดนีเซีย มีผลผลิตร้อยละ 6.52 และ (5) บราซิล มีผลผลิตร้อยละ 6.47 ตามลำดับ

● มันสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญในด้านความมั่นคงทางการ และอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่นๆ เช่น อาหารสัตว์ และอุตสาหกรรมพลังงาน ในทวีปแอฟริกา มันสำปะหลังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นเป็นพืชอาหารหลักและมีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของคนชนบท รวมถึงสามารถทดแทนการนำเข้าพืชอาหารชนิดอื่น เช่น แป้งสาลี ได้ สำหรับทวีปเอเชีย มันสำปะหลังมีความสำคัญต่อความมั่นคงด้านอาหาร โดยเฉพาะอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ ที่มีเป้าหมายให้ประชากรในประเทศบริโภค มันสำปะหลังเพิ่มขึ้นเพื่อทดแทนการนำเข้าข้าว เนื่องจากทั้งสองประเทศนำเข้าข้าวเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ภูมิภาคเอเชียยังมีความต้องการใช้มันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมเอทานอล อาหาร และอาหารสัตว์ เป็นต้น สำหรับเอเชียใต้โดยเฉพาะอินเดีย มันสำปะหลังมีความสำคัญต่อความมั่นคงด้านอาหาร และทวีปละตินอเมริกา มีนโยบายส่งเสริมการปลูกมันสำปะหลังเชิงพาณิชย์

● อย่างไรก็ดี ในปี 2560 ผลผลิตมันสำปะหลังของโลกลดลงร้อยละ 1.37 จาก 296.04 ล้านตันในปี 2559 เหลือ 291.99 ล้านตัน โดยทวีปเอเชียผลผลิตลดลงร้อยละ 2.32 เนื่องจากราคาตกต่ำ ส่งผลให้เกษตรกรประเทศไทย อินโดนีเซีย และเวียดนาม ซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตที่สำคัญลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังและปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า และทวีปละตินอเมริกา ผลผลิตลดลงร้อยละ 7.37 เนื่องจาก บราซิล ซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ประสบภาวะภัยแล้ง ในขณะที่ทวีปแอฟริกาผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.12 เนื่องจาก สภาพภูมิอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของมันสำปะหลัง และทวีปโอเชียเนียผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.35

● ของไทย

● ในช่วงปี 2558-2562 เนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตมันสำปะหลังของไทยลดลงเฉลี่ยร้อยละ 1.50 และ ร้อยละ 1.39 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากในปี 2559 - 2560 ราคามันสำปะหลังปรับตัวลดลงมาก เนื่องจากราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังปรับตัวลดลง ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาขาดทุน จึงส่งผลให้ในปี 2560 - 2561 เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เช่น อ้อยโรงงาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น สำหรับผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเฉลี่ยร้อยละ 0.12 ต่อปี และเมื่อเนื้อที่เก็บเกี่ยวลดลงมาก แต่ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย จึงส่งผลให้ผลผลิตรวมลดลง

● อย่างไรก็ดี เนื่องจากในปี 2561 ราคาหัวมันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้ปรับตัวสูงขึ้นมากจึงเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูก โดยปลูกในพื้นที่เดิมที่เคยปลูกแต่ปล่อยทิ้งว่างไว้ในปีที่ผ่านมามาเนื่องจากราคาตกต่ำต่อเนื่อง บางพื้นที่ ปลูกแทนในพื้นที่อ้อยโรงงานที่ครบอายุ พื้นที่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และพื้นที่ยางพาราที่โค่นทิ้ง เป็นต้น นอกจากนี้ สภาพอากาศที่เอื้ออำนวย ปริมาณน้ำฝนเหมาะสมแก่การเจริญเติบโตของต้นมันสำปะหลัง ประกอบกับราคามันสำปะหลังที่พุ่งสูงทำให้เกษตรกรดูแลเอาใจใส่บำรุงรักษา จึงส่งผลให้ในปี 2562 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตต่อไร่ และผลผลิตรวมเพิ่มขึ้น โดยในปี 2562 มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.67 ล้านไร่ ผลผลิต 31.08 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,586 กิโลกรัม เมื่อเทียบกับปี 2561 ที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.33 ล้านไร่ ผลผลิต 29.37 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,527 กิโลกรัม เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.08 ร้อยละ 5.82 และร้อยละ 1.67 ตามลำดับ

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

การส่งออก - นำเข้าสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง

มูลค่าการส่งออกมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของโลก					หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ	
ประเทศผู้ส่งออก	2557	2558	2559	2560	2561	2557
โลก	4,170.64	4,274.34	3,487.93	4,014.54	3,927.61	4,170.64
ไทย	2,790.43	2,728.45	2,218.11	2,075.59	2,221.31	2,790.43
เวียดนาม	1,131.46	1,312.37	994.79	1,030.91	947.18	1,131.46
กัมพูชา	24.63	40.25	34.70	625.67	465.26	24.63
สปป. ลาว	26.84	37.82	71.19	110.27	101.61	26.84
คอซตาริกา	70.38	71.23	78.21	82.26	88.06	70.38
อื่นๆ	126.90	84.22	90.93	89.84	104.19	126.90

หมายเหตุ - ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง คือ มันสำปะหลังสด มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง/ ที่มา : International Trade Centre, October 2019

สถานการณ์การส่งออกสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของโลก

ความต้องการใช้ - มันสำปะหลังเป็นสินค้าที่สามารถใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้หลากหลาย เช่น อาหาร อาหารสัตว์ กระดาษ สิ่งทอ เคมีภัณฑ์ และพลังงาน โดยประเทศผู้ผลิตที่สำคัญทั้งในทวีปแอฟริกา เอเชีย และ ละตินอเมริกา ส่วนใหญ่มีความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อบริโภคภายในประเทศเป็นหลัก ซึ่งอยู่ในรูปหัวมันสด และผลิตภัณฑ์จากมันสำปะหลัง ยกเว้นประเทศไทย เวียดนาม และกัมพูชา ซึ่งเน้นการส่งออกเป็นหลัก และเป็นประเทศผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่สำคัญ เนื่องจากมีความต้องการใช้ในประเทศเพียงประมาณร้อยละ 15 - 25 ของผลผลิตที่ผลิตได้ในประเทศ

● ในปี 2562 - โลกมีความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อการบริโภคเฉลี่ย 20 กิโลกรัมต่อคนต่อปี ซึ่งความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อเป็นอาหารส่วนใหญ่อยู่ในทวีปแอฟริกา และละตินอเมริกา โดยประเทศ ไนจีเรีย กานา และบราซิล มีมาตรการให้ผสมแป้งมันสำปะหลังในแป้งสาลีเพื่อเพิ่มมูลค่ามันสำปะหลังและลดการนำเข้าข้าวสาลี สำหรับทวีปเอเชียโดยเฉพาะประเทศอินเดีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ มีการบริโภคมันสำปะหลังกันอย่างแพร่หลาย สำหรับความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตเอทานอลยังมีความผันผวน โดยเฉพาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากยังมีการแข่งขันอย่างรุนแรงของวัตถุดิบที่จะใช้ในการผลิตเอทานอลระหว่างมันสำปะหลังและกากน้ำตาล สำหรับประเทศไทยมีการใช้มันสำปะหลังเพื่อผลิตเอทานอลลดลงและหันมาใช้กากน้ำตาลเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคามันสำปะหลังปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเอทานอลจากมันสำปะหลังสูงกว่ากากน้ำตาล สำหรับประเทศจีน การใช้มันสำปะหลังเพื่อผลิตเอทานอลลดลง เนื่องจากการผลิต เอทานอลจากข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้ผลตอบแทนที่ดีกว่า ทั้งนี้ จีนมีการส่งเสริมการใช้เอทานอลเพื่อเป็นพลังงานในภาคการขนส่ง และมีเป้าหมายให้ทั่วประเทศใช้น้ำมัน E10 (น้ำมันเบนซินที่มีเอทานอลเป็นส่วนผสมร้อยละ 10) ภายในปี 2563 ซึ่งจะใช้อีทานอลประมาณ 10 ล้านตันเอทานอล

การส่งออก – ในช่วงปี 2557 - 2561 มูลค่าการส่งออกมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของโลก (มันสำปะหลังสด มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง) ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 1.81 ต่อปี เนื่องจากในปี 2559 - 2560 ประเทศจีนมีนโยบายระบายสต็อกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีราคาตกต่ำ ผู้ประกอบการแอลกอฮอล์จึงหันไปใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นวัตถุดิบในการผลิตทดแทนการนำเข้ามันเส้น ส่งผลให้ไทยและเวียดนาม ซึ่งเป็นประเทศผู้ส่งออกหลักส่งออกมันเส้นลดลง รวมถึงผู้ประกอบการเงินพยายามกดดันด้านราคา เพื่อให้ได้ราคามันเส้นและแป้งมันสำปะหลังที่ถูกลง จึงทำให้ราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังปรับตัวลดลง อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2557 - 2561 กัมพูชา สปป.ลาว และคอซตาริกา สามารถส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้นทุกปี สำหรับในปี 2561 ผลผลิตมันสำปะหลังของไทย เวียดนาม กัมพูชา และสปป.ลาว ปรับตัวลดลง ส่งผลให้การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังปรับตัวลดลง โดยมูลค่าการส่งออกมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของโลกมีมูลค่า 3,927.61 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 2.17 เมื่อเทียบกับปี 2560 ที่มีมูลค่าการส่งออก 4,014.54 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีสาเหตุสำคัญจากผลผลิตมันสำปะหลังในประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ไทย เวียดนาม กัมพูชา และสปป.ลาว ปรับตัวลดลงจากปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญคือ ไทย มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 56.56 รองลงมา คือ เวียดนาม ร้อยละ 24.12 และกัมพูชา ร้อยละ 11.85

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทย

ปี					แป้งมันสำปะหลัง				รวมผลิตภัณฑ์	
	มันเส้น		มันอัดเม็ด/มันฝาน		แป้งดิบ		แป้งตัดแปร		ปริมาณ	มูลค่า
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า		
2558	7.26	51,869	0.04	293	2.92	41,049	0.91	21,414	11.13	114,625
2559	6.42	39,133	0.01	83	3.28	39,995	0.95	21,245	10.66	100,456
2560	6.37	36,080	0.04	204	3.13	35,059	1.01	20,757	10.55	92,100
2561	3.99	28,424	0.01	89	2.94	44,630	1.04	24,375	7.98	97,518
2562*	2.60	17,600	0.01	85	3.00	41,000	1.05	24,500	6.66	83,185

การนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของไทย

ปี					แป้งมันสำปะหลัง				รวมผลิตภัณฑ์	
	หัวมันสด		มันเส้น/มันฝาน/มันอัดเม็ด		แป้งดิบ		แป้งตัดแปร		ปริมาณ	มูลค่า
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า		
2558	0.03	55	1.66	6,941	0.003	50	0.016	735	1.71	7,781
2559	0.16	267	2.37	10,928	0.001	18	0.015	719	2.55	11,932
2560	0.41	909	2.48	11,865	0.002	34	0.014	692	2.91	13,500
2561	0.59	1,250	1.53	7,464	0.002	31	0.016	770	2.14	9,514
2562*	0.90	1,800	1.20	6,300	0.001	15	0.017	790	2.12	8,905

หมายเหตุ - * ประมาณการ ณ ตุลาคม 2562/ ปริมาณ : ล้านตัน/ มูลค่า : ล้านบาท/ ที่มา : กรมศุลกากร

ความต้องการใช้ - ผลผลิตมันสำปะหลังเข้าสู่กระบวนการแปรรูปทั้งหมด โดยแปรรูปเป็นมันเส้น มันอัดเม็ด แป้งมันสำปะหลัง และเอทานอล เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่องหลายอุตสาหกรรม เช่น อาหาร อาหารสัตว์ สารให้ความหวาน ผงชูรส กระจก สิ่งทอ เคมีภัณฑ์ และพลังงาน เป็นต้น โดยความต้องการใช้ภายในประเทศในแต่ละปีมีประมาณร้อยละ 25 - 30 ของผลผลิตมันสำปะหลังทั้งหมด ที่เหลือร้อยละ 70 - 75 เป็นการส่งออก

- ในช่วงปี 2558 - 2562 ความต้องการใช้มันสำปะหลังภายในประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.72 ต่อปี โดยเฉพาะความต้องการใช้เพื่อผลิตมันเส้นเพื่อเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นมาก สำหรับความต้องการใช้เพื่อผลิตเอทานอลขยายตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ส่วนความต้องการใช้เพื่อผลิตแป้งมันสำปะหลังเพื่อเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่องหดตัวลดลงเล็กน้อย เนื่องจากในปี 2561 - 2562 ราคาแป้งมันสำปะหลังอยู่ในเกณฑ์สูงเมื่อเทียบกับสินค้าทดแทนอื่น ๆ เช่น แป้งมันฝรั่ง เป็นต้น

- ในปี 2562 ความต้องการใช้มันสำปะหลังในประเทศเพิ่มขึ้นจากปี 2561 เนื่องจากราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้อุตสาหกรรมอาหารสัตว์มีความต้องการใช้มันเส้นเพิ่มสูงขึ้นมาก เพื่อใช้เลี้ยงสุกร โคเนื้อ และโคนม ทั้งนี้ ปัจจุบันลานมันเส้นมีจำนวนมากและกระจายอยู่ในแหล่งเพาะปลูกมันสำปะหลัง นอกจากนี้ ความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมอื่นๆ ได้แก่ ใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตแป้งมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ซึ่งแป้งมันสำปะหลังใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้หลากหลาย ปัจจุบันมีโรงงานแป้งมันสำปะหลัง 124 โรงงาน แบ่งเป็น โรงงานที่รับซื้อ หัวมันสำปะหลัง 102 โรงงาน และโรงงานที่ใช้เฉพาะแป้งมันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบในการผลิต 22 โรงงาน ความต้องการใช้มันสำปะหลังเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตเอทานอลลดลงเล็กน้อยเนื่องจากราคามันสำปะหลังอยู่ในเกณฑ์สูง ปัจจุบันมีโรงงานที่ใช้มันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบในการผลิตเอทานอล 14 โรงงาน แบ่งเป็น โรงงานที่ใช้เฉพาะมันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบในการผลิตเอทานอล 9 โรงงาน และโรงงานที่ใช้มันสำปะหลังและ/หรือ กากน้ำตาลเป็นวัตถุดิบในการผลิตเอทานอล 5 โรงงาน

การส่งออก - ในช่วงปี 2558 - 2562 การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ได้แก่ มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง มีปริมาณและมูลค่าการส่งออกปรับตัวลดลงเฉลี่ยร้อยละ 12.34 และร้อยละ 6.49 ต่อปี ตามลำดับ ปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีแนวโน้มลดลง โดยปริมาณการส่งออกมันเส้นและมันอัดเม็ดลดลงมาก ส่วนปริมาณการส่งออกแป้งมันสำปะหลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ซึ่งปริมาณการส่งออกมันเส้นลดลงมากอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2558 - 2562 เนื่องจากในปี 2559 - 2560 จีนซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลัก ลดการนำเข้ามันเส้นจากไทย เนื่องจากจีนระบายสต็อกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีราคาตกต่ำ ผู้ประกอบการแอลกอฮอล์ จึงหันไปใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นวัตถุดิบในการผลิตทดแทนมันเส้นมากขึ้น ประกอบกับ ในปี 2561 ปริมาณการส่งออกมันเส้นลดลงมากเนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังในประเทศลดลง รวมทั้งราคาส่งออกมันเส้นปรับตัวสูงขึ้น และในปี 2562 ปริมาณการส่งออกมันเส้นลดลงมากขึ้น เนื่องจากราคามันเส้นอยู่ในเกณฑ์สูง และค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น ส่งผลให้ผู้ประกอบการแอลกอฮอล์ที่ใช้มันเส้นเป็นวัตถุดิบไม่สามารถแข่งขันด้านราคากับแอลกอฮอล์ที่ใช้ข้าวโพดเป็นวัตถุดิบ

- สำหรับปริมาณการส่งออกมันอัดเม็ดมีแนวโน้มลดลงมากขึ้น เนื่องจากในอดีตไทยส่งออกมันอัดเม็ดไปสหภาพยุโรปเป็นหลัก แต่ปัจจุบันราคามันอัดเม็ดของไทยไม่สามารถแข่งขันกับธัญพืชของสหภาพยุโรปได้ส่งผลให้การส่งออกมันอัดเม็ดไปสหภาพยุโรปลดลง ผู้ประกอบการไทยจึงหันไปหาตลาดใหม่ทดแทน เช่น ญี่ปุ่น และเนเธอร์แลนด์ เป็นต้น แต่ปริมาณการส่งออกมันอัดเม็ดยังมีไม่มาก

- สำหรับปริมาณการส่งออกแป้งมันสำปะหลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากประเทศคู่ค้ายังคงมีความต้องการใช้แป้งมันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง

- มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะในช่วงปี 2559 - 2560 ราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังปรับตัวลดลงมาก เนื่องจากจีนซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลัก ลดการนำเข้ามันเส้นจากไทย รวมถึงผู้ประกอบการจีนพยายามกดดันด้านราคา เพื่อให้ได้ราคามันเส้นและแป้งมันสำปะหลังที่ถูกที่สุด ประกอบกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญคือ เวียดนาม ขายผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังในราคาที่ต่ำกว่าไทย แต่ในปี 2561 - 2562 ราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น แต่ปริมาณการส่งออกลดลง ส่งผลให้มูลค่าการส่งออกลดลง

- ปี 2562 คาดว่ามีปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังปริมาณ 6.66 ล้านตัน มูลค่า 83,185 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2561 ที่มีปริมาณการส่งออก 7.98 ล้านตัน มูลค่า 97,518 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 16.54 และ ร้อยละ 14.70 ตามลำดับ ตลาดหลักของผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยส่วนใหญ่อยู่ในทวีปเอเชีย มันเส้น ได้แก่ จีน มันอัดเม็ด ได้แก่ ญี่ปุ่น และเนเธอร์แลนด์ แป้งมันสำปะหลังดิบ ได้แก่ จีน อินโดนีเซีย ใต้หวัน และมาเลเซีย แป้งมันสำปะหลังตัดแปร ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน อินโดนีเซีย และเกาหลีใต้

การนำเข้า – ในช่วงปี 2558 - 2562 การนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของไทย ได้แก่ มันสำปะหลังสด มันเส้น/ มันผาน/มันอัดเม็ดและแป้งมันสำปะหลัง มีปริมาณและมูลค่าการนำเข้าขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.58 และร้อยละ 0.44 ต่อปีตามลำดับ โดยปริมาณการนำเข้าแป้งมันสำปะหลังใกล้เคียงกันทุกปี

- การนำเข้ามันสำปะหลังสดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่การนำเข้ามันเส้น/มันผาน/มันอัดเม็ด มีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้ไทยต้องนำเข้ามันสำปะหลัง และผลิตภัณฑ์ เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังภายในประเทศไม่เพียงพอสำหรับแปรรูปเพื่อส่งออก ประกอบกับประเทศจีนมีความต้องการมันเส้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งมันเส้นของไทยไม่เพียงพอต่อการส่งออก ส่งผลให้ผู้ส่งออกมันเส้นของไทยต้องนำเข้ามันเส้น/มันผานจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะกัมพูชาและ สปป.ลาว เนื่องจากมันเส้นมีราคาถูกและคุณภาพดีกว่ามันเส้นของไทย โดยนำมารวบรวม/ปรับปรุงคุณภาพ เพื่อส่งออกไปจีน สำหรับมันสำปะหลังสด ส่วนใหญ่จะนำเข้าโดยผู้ประกอบการโรงงานแป้งมันสำปะหลัง เพื่อนำมาแปรรูปเป็นแป้งมันสำปะหลัง

- ปี 2562 คาดว่ามีปริมาณการนำเข้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ปริมาณ 2.12 ล้านตัน มูลค่า 8,905 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2561 ที่มีปริมาณการนำเข้า 2.14 ล้านตัน มูลค่า 9,514 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 0.93 และร้อยละ 6.41 ตามลำดับ โดยการนำเข้าหัวมันสดเพิ่มขึ้น ส่วนการนำเข้าแป้งมันสำปะหลังใกล้เคียงเดิม สำหรับการนำเข้ามันเส้น/มันผานลดลง เนื่องจาก ไทยส่งออกมันเส้นลดลง ประกอบกับผลผลิตมันสำปะหลังของประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะกัมพูชาและ สปป.ลาว มีปริมาณลดลง รวมถึง เวียดนามซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งกับไทยในการนำเข้ามันสำปะหลังจาก สปป.ลาวและกัมพูชามากขึ้น

ราคา – ในช่วงปี 2558 - 2562 ราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกมันเส้น ราคาส่งออก มันอัดเม็ด และราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลัง ขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.94 ร้อยละ 0.75 ร้อยละ 2.70 และร้อยละ 1.46 ต่อปี ตามลำดับ โดยในปี 2558 ราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้และราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากประเทศคู่ค้ามีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยอย่างต่อเนื่อง แต่ในปี 2559 - 2560 ประเทศคู่ค้าหลัก คือ จีน ลดการนำเข้ามันเส้นจากไทย และพยายามกดดันด้านราคาเพื่อให้ได้ราคามันเส้นและแป้งมันสำปะหลังที่ต่ำที่สุด ส่งผลให้ราคาที่เกษตรกรขายได้และราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ลดต่ำลงมาก

● ในปี 2561 – 2562 ราคา้ำมันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้ และราคาส่งออกผลิตภัณฑ์น้ำมันสำปะหลังปรับตัวสูงขึ้นจากปี 2560 มาก เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังลดลง ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการ ปี 2562 คาดว่า ราคาหัวมันสำปะหลังสดที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 2.07 บาท ราคาส่งออกมันเส้นเฉลี่ยกิโลกรัมละ 6.90 บาท ราคาส่งออกมันอัดเม็ดเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.85 บาท และราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลังเฉลี่ยกิโลกรัมละ 13.65 บาท เมื่อเทียบกับปี 2561 พบว่า ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกมันเส้น และแป้งมันสำปะหลัง ลดลงร้อยละ 8.00 ร้อยละ 4.96 และร้อยละ 10.78 ตามลำดับ ในขณะที่ราคามันอัดเม็ดเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.99 แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากในปี 2561 ผลผลิตมันสำปะหลังของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา และสปป.ลาว ลดลงจาก ปี 2560 ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประเทศคู่ค้า จึงเป็นสาเหตุทำให้ราคา้ำมันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้และราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (มันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง) ปรับตัวสูงขึ้นมาก

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

การส่งออกสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของไทย

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ/ ปริมาณ: ตัน

พิกัด ศุลกากร (HS 2017)	รายการสินค้า	2558		2559		2560		2561		2562		% การ เปลี่ยนแปลง (ตามมูลค่า ปี 62/61)	ตลาด ส่งออก สำคัญ (จัดอันดับ ตามมูลค่า การค้าปี 2562)	คู่แข่งของไทยใน การส่งออก (จัด อันดับตามสัดส่วน มูลค่า ปี 2562)*
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า			
0714.10	มันสำปะหลังสด แช่เย็นแช่แข็ง แห้งหรือมัน สำปะหลังอัดเม็ด	7.30 (ล้านตัน)	1,562.90	6.43 (ล้านตัน)	1,117.27	6.48 (ล้านตัน)	1,084.73	4.00 (ล้านตัน)	893.46	2.42 (ล้านตัน)	524.20	-41.33	1. จีน (99.16%) 2. ญี่ปุ่น (0.33%)	1. ไทย (87.36%) 2. เวียดนาม (7.83%) 3. ลาว (2.40%)
1106.20	แป้งมันสำปะหลัง ดิบ	42,944.78	18.98	63,334.01	22.49	87,389.98	28.69	94,843.05	45.41	48,250.96	22.26	-50.99	1. มาเลเซีย (64.67%) 2. สปป.ลาว (6.10%)	1. ไทย (83.40%) 2. อินโดนีเซีย (9.02%) 3. ไต้หวัน (3.21%) n/a

พิกัด ศุลกากร (HS 2017)	รายการสินค้า	2558		2559		2560		2561		2562		% การ เปลี่ยนแปลง (ตามมูลค่า ปี 62/61)	ตลาด ส่งออก สำคัญ (จัดอันดับ ตามมูลค่า การค้าปี 2562)	คู่แข่งของไทยใน การส่งออก (จัด อันดับตามสัดส่วน มูลค่า ปี 2562)*
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า			
													3. สหรัฐฯ (6.05%)	1. จีน (56.32%) 2. บราซิล (23.61%). ไทย (6.69%)
1108.14	สตาร์ชทำจาก มันสำปะหลัง	289 (ล้านตัน)	1,204.86	322 (ล้านตัน)	1,118.07	3.07 (ล้านตัน)	1,014.46	285 (ล้านตัน)	1,346.29	279 (ล้านตัน)	1,220.01	-9.38	1. จีน (53.22%) 2. อินโดนีเซีย (11.23%) 3. ใต้หวัน (9.31%)	1. ไทย (67.37%) 2. เวียดนาม (30.20%) 3. กัมพูชา (1.89%) 1. ไทย (94.96%) 2. เวียดนาม (4.38%) 1. ไทย (88.81%) 2. เวียดนาม (10.44%)
3505.10	แป้งมันสำปะหลัง แปรรูป	0.91	640.71	0.96	610.90	1.02	619.9	1.04	764.16	1.04 (ล้านตัน)	769.73	0.73	1. ญี่ปุ่น (22.88%) 2. จีน (23.32%) 3. อินโดนีเซีย (7.96%)	1. ไทย (60.67%) 2. สหรัฐฯ (6.22%) 3. เวียดนาม (5.04%) 1. ไทย (45.72%) 2. สหรัฐฯ (12.64%) 3. เวียดนาม (11.39%) 1. ไทย (51.64%) 2. สหรัฐฯ (11.65%) 3. ออสเตรเลีย (9.63%)
1903.00	ผลิตภัณฑ์มัน สำปะหลังและ ของที่ใช้แทน	29,657.77	771.04	35,513.03	848.59	31,756.89	21.76	36,317.91	29.45	40,758.80	33.27	12.96	1. จีน (23.25%)	1. ไทย (75.11%) 2. ใต้หวัน (16.77%) 3. มาเลเซีย (6.72%)

พิกัด ศุลกากร (HS 2017)	รายการสินค้า	2558		2559		2560		2561		2562		% การ เปลี่ยนแปลง (ตามมูลค่า ปี 62/61)	ตลาด ส่งออก สำคัญ (จัดอันดับ ตามมูลค่า การค้าปี 2562)	คู่แข่งของไทยใน การส่งออก (จัด อันดับตามสัดส่วน มูลค่า ปี 2562)*
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า			
	ผลิตภัณฑ์มัน สำปะหลังทำ จากสตาร์ชเป็น เกล็ด เป็นเม็ด หรือลักษณะที่ คล้ายกัน												2. บังคลาเทศ (16.98%) 3. ฟิลิปปินส์ (7.48%)	n/a 1.ไทย (50.00%) 2.ไต้หวัน (31.30%) 3.จีน (17.98%)
2303.10	กากเหลือจาก การผลิตสตาร์ช และกากที่ คล้ายกัน จะทำ เป็นเพลเลต หรือไม่ก็ตาม ของมัน สำปะหลังหรือ สาคุ	533,787.33	54.86	598,359.86	52.30	521,662.74	53.72	288,056.40	38.93	266,147.65	36.74	-5.63	1. เกาหลีใต้ (37.44%) 2. นิวซีแลนด์ (24%) 3. ตุรกี (15.92%)	1. จีน (99.28%) 2. ฝรั่งเศส (0.38%) 3. นิวซีแลนด์ (0.23%) 1. สหรัฐฯ(92.23%) 2. โปแลนด์(6.23%) 3. จีน(1.69%) 1. สหรัฐฯ (49.98%) 2. บัลแกเรีย (20.70%) 3. ยูเครน (17.74%)

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร/ *ที่มา: Global Trade Atlas

การนำเข้าสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของไทย

มูลค่า: ล้านเหรียญสหรัฐฯ/ ปริมาณ: ตัน

พิกัด ศุลกากร (HS 2017)	รายการสินค้า	2558		2559		2560		2561		2562		% การ เปลี่ยนแปลง (ตาม มูลค่าปี 62/61)	แหล่งนำเข้าสำคัญ (จัดอันดับตามมูลค่า การค้าปี 2562)
		ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า		
0714.10	มันสำปะหลังสด แช่เย็นแช่ แข็ง แห้ง หรือ มันสำปะหลัง อัดเม็ด	1.70 (ล้านตัน)	210.88	2.54 (ล้านตัน)	312.66	2.89 (ล้านตัน)	365.27	2.12 (ล้านตัน)	269.17	2.15 (ล้านตัน)	261.63	-2.80	1. กัมพูชา (71.29%) 2. สเปน. ลาว (28.46%)
1106.20	แป้งมันสำปะหลังดิบ	1000.58	0.71	944.42	0.76	935.89	0.72	902.92	0.76	540.13	0.69	-9.08	1. ฟิลิปปินส์ (39.93%) 2. จีน (13.80%) 3. อินโดนีเซีย (12.93%)
1108.14	สตาร์ชทำจากมันสำปะหลัง	2,500.12	1.15	64.60	0.21	711.41	0.71	1,246.37	0.68	170.99	0.24	-0.65	1. สหรัฐฯ (32.71%) 2. ไทย (30.97%) 3. ออสเตรเลีย (26.34%)
3505.10	แป้งมันสำปะหลัง แปรรูป	16,670.01	22.02	15,443.44	21.07	14,582.10	20.96	16,273.17	24.54	16,281.86	24.58	0.18	1. สหรัฐฯ (38.87%) 2. เนเธอร์แลนด์ (12.42%) 3. เยอรมนี (9.70%)
1903.00	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังและ ของที่ใช้แทนผลิตภัณฑ์มัน สำปะหลังทำจากสตาร์ช เป็นเกล็ด เป็นเม็ด หรือ ลักษณะที่คล้ายกัน	79.01	0.21	73.47	0.14	54.55	0.10	292.17	0.49	610.85	1.10	122.49	1. ไต้หวัน (96.02%) 2. เมียนมา (2.46%) 3. เกาหลีใต้ (0.89%)
2303.10	กากที่เหลือจากการผลิต สตาร์ช และกากที่คล้ายกัน จะให้เป็นเพลตหรือไม่ก็ตาม ของมันสำปะหลังหรือสาคุ	37,143.32	25.10	38,241.69	24.14	42,187.78	27.41	40,611.39	25.91	45,418.38	26.71	3.07	1. สหรัฐฯ (77.88%) 2. จีน (15.71%) 3. อินโดนีเซีย (3.71%)

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

พันธกรณีการเปิดตลาดสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของประเทศคู่ภาคี

รายการสินค้า	อาเซียน (ATIGA)	อาเซียน-จีน (ACFTA)	อาเซียน-ญี่ปุ่น (AJCEP)	อาเซียน-เกาหลีใต้ (AKFTA)	อาเซียน-อินเดีย (AIFTA)	อาเซียน – ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AANZFTA)	อาเซียน-ฮ่องกง (AHKFTA)	ไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA)	ไทย-นิวซีแลนด์ (TNZCEP)	ไทย-อินเดีย (TIFTA)	ไทย- ญี่ปุ่น (JTEPA)	ไทย- ชิลี (TCFTA)	ไทย – เปรู (TPCEP)
มันสำปะหลังสด แช่เย็น แช่แข็ง หรือแห้ง (พิกัด 0714.10)	0% ทุกประเทศ ยกเว้น ลาวและฟิลิปปินส์ เก็บ 5%	0%	0% ยกเว้นมันอัดเม็ด เก็บ 15%	ในโควตา 20% นอกโควตา 887.4% (ยกเว้นมันสำปะหลัง แช่แข็ง นอกโควตา = 45%) ปริมาณโควตา = 25,000 ตัน	0%	0%	0%	0%	0%	ไม่ผูกพัน การลดภาษี	0%	0%	ไม่ผูกพัน การลดภาษี
แป้งมัน สำปะหลังดิบ (พิกัด 1106.20)	0%	0%	0%เฉพาะสำหรับใช้เป็นอาหารสัตว์ อื่นๆ=6.7%, 15%	5%	ไม่ผูกพัน การลด ภาษี	0%	0%	0%	0%		0% ยกเว้น อื่นๆ พิกัด 1106.20.220 =4%	0%	0%
สตาร์ชทำจาก มันสำปะหลัง (พิกัด 1108.14)	0%	0%	ไม่ผูกพันการลด ภาษี	ในโควตา =9% นอกโควตา = 455% ปริมาณโควตา = 9,600 ตัน	ไม่ผูกพัน การลด ภาษี	0%	0%	0%	0%		ไม่ผูกพันการลด ภาษี	0%	ไม่ผูกพัน การลดภาษี
แป้งมัน สำปะหลังแปรรูป (เด็กซ์ตริน) (พิกัด 3505.10)	0%	0%	6.8% เฉพาะ Esterified starches and other starch derivatives นอกนั้นไม่ผูกพัน การลดภาษี	เฉพาะ Dextrins และ Soluble starch (amylogen) = 0% Roasted starches =	5%	0%	0%	0%	0%		ไม่ผูกพัน การลดภาษี	0% เฉพาะใน โควตา ปริมาณ 200,000 ตันปี	0%

รายการสินค้า	อาเซียน (ATIGA)	อาเซียน- จีน (ACFTA)	อาเซียน- ญี่ปุ่น (AJCEP)	อาเซียน- เกาหลีใต้ (AKFTA)	อาเซียน- อินเดีย (AIFTA)	อาเซียน – ออสเตรเลีย- นิวซีแลนด์ (AANZFTA)	อาเซียน- ฮ่องกง (AHKFTA)	ไทย- ออสเตรเลีย (TAFTA)	ไทย- นิวซีแลนด์ (TNZCEP)	ไทย- อินเดีย (TIFTA)	ไทย- ญี่ปุ่น (JTEPA)	ไทย- ซิลี (TCFTA)	ไทย – เปรู (TPCEP)
				192.8% นอกนั้น 308.5%									
ผลิตภัณฑ์มัน สำปะหลังและ ของที่ใช้แทน ผลิตภัณฑ์มัน สำปะหลังทำจาก สตาร์ช เป็น เกล็ด เป็นเม็ด หรือลักษณะที่ คล้ายกัน (พิกัด 1903.00)	0%	0%	0%	0%	ไม่ผูกพัน การลด ภาษี	0%	0%	0%	0%	ไม่ผูกพัน การลดภาษี	0%	0%	0%
กากเหลือจาก การผลิตสตาร์ช และกากที่ คล้ายกัน จะทำ เป็น pellets หรือไม่ก็ตาม ของมัน สำปะหลังหรือ สาคุ (พิกัด 2303.10)	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	ไม่ผูกพัน การลดภาษี	0%	0%	0%

หมายเหตุ: ไม่ผูกพันการลดภาษี หมายถึง ไม่ปรากฏในข้อผูกพันการลดภาษี โดยเก็บภาษีตาม WTO

พันธกรณีการเปิดตลาดสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของไทย

รายการสินค้า	WTO	อาเซียน (ATIGA)	อาเซียน- จีน (ACFTA)	อาเซียน- ญี่ปุ่น (AJCEP)	อาเซียน- เกาหลีใต้ (AKFTA)	อาเซียน- อินเดีย (AIFTA)	อาเซียน - ออสเตรเลีย- นิวซีแลนด์ (AANZFTA)	อาเซียน- ฮ่องกง (AHKFTA)	ไทย- ออสเตรเลีย (TAFTA)	ไทย- นิวซีแลนด์ (TNZCEP)	ไทย- อินเดีย (TIFTA)	ไทย- ญี่ปุ่น (JTEPA)	ไทย- ชิลี (TCFTA)	ไทย - เปรู (TPCEP)	
มันสำปะหลังสด แช่เย็น แช่แข็ง หรือแห้ง (พิกัด 0714.10)	40%	0%	0% (ยกเว้น ฟิลิปปินส์และ สปป.ลาว)	0%	0% (ยกเว้น เกาหลีใต้ ฟิลิปปินส์ และ สปป.ลาว) Reciprocal	0%	0%	33% มัน สำปะหลังแช่ เย็นจนแข็ง 25%	0%	0%	ไม่ผูกพัน การลด ภาษี	0%	0%	0%	
แป้งมันสำปะหลังดิบ (พิกัด 1106.20)	40%	0%	0%	0%	0% (ยกเว้น เกาหลีใต้ และ กัมพูชา) Reciprocal	5%	0%	33%	0%	0%		0%	0%	0%	
สตาร์ชทำจากมันสำปะหลัง (พิกัด 1108.14)	30% หรือ 206 บาท/กก.	0%	0% (ยกเว้น ฟิลิปปินส์)	0%	0% (ยกเว้น เกาหลีใต้ ฟิลิปปินส์ และ เมียนมา)	ไม่ผูกพัน การลด ภาษี	0%	25%	0%	0%		0%	0%	0%	ไม่ผูกพัน การลดภาษี
แป้งมันสำปะหลังแปรรูป (เด็คซ์ตริน) (พิกัด 3505.10)	30%	0%	0% (ยกเว้น กัมพูชา)	0%	0% (ยกเว้นเกาหลีใต้ที่ ได้รับสิทธิเฉพาะ Dextrins และ Soluble starch (amylogen)	0%	0%	3%	0%	0%		0%	0%	0%	ไม่ผูกพัน การลดภาษี

รายการสินค้า	WTO	อาเซียน (ATIGA)	อาเซียน- จีน (ACFTA)	อาเซียน- ญี่ปุ่น (AJCEP)	อาเซียน- เกาหลีใต้ (AKFTA)	อาเซียน- อินเดีย (AIFTA)	อาเซียน – ออสเตรเลีย- นิวซีแลนด์ (AANZFTA)	อาเซียน- ฮ่องกง (AHKFTA)	ไทย- ออสเตรเลีย (TAFTA)	ไทย- นิวซีแลนด์ (TNZCEP)	ไทย- อินเดีย (TIFTA)	ไทย- ญี่ปุ่น (JTEPA)	ไทย- ชิลี (TCFTA)	ไทย – เปรู (TPCEP)
ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังและ ของที่ใช้แทนผลิตภัณฑ์มัน สำปะหลังทำจากสตาร์ช เป็น เกล็ด เป็นเม็ด หรือลักษณะ ที่คล้ายกัน (พิกัด 1903.00)	40%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	25%	0%	0%	ไม่ผูกพัน การลด ภาษี	0%	0%	0%
กากเหลือจากการผลิต สตาร์ชและกากที่คล้ายกัน จะทำเป็น pellets หรือไม้ก็ ตาม ขอนมันสำปะหลังหรือ สาคุ (พิกัด 2303.10)	9%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	3%	0%	0%		0%	0%	0%

หมายเหตุ: 1) ไม่ผูกพันการลดภาษี หมายถึง ไม่ปรากฏในข้อผูกพันการลดภาษี โดยเก็บภาษีตาม WTO

2) Reciprocal คือ ไทยยกเว้นอากรภายใต้ความตกลง แต่คู่ภาคีบางประเทศยังไม่ลดภาษีให้ หรือลดภาษีแล้วแต่ไม่ได้ดำเนินการตามที่ระบุในความตกลง จึงยังไม่ได้รับสิทธิยกเว้น
อากรจากไทย

พันธกรณีการเปิดตลาดสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของประเทศคู่ภาคี FTA ของไทย สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ภายใต้ความตกลงอาเซียน (ATIGA) ประเทศสมาชิกอาเซียนลดภาษีเป็น 0 ให้แก่ไทยในสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ยกเว้นฟิลิปปินส์ และ สปป. ลาวที่ยังคงเก็บภาษีมันสำปะหลังสด แช่เย็น แช่แข็ง หรือแห้ง (พิกัด 0714.10) ในอัตราร้อยละ 5
2. จีน ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ชิลี และฮ่องกง ลดภาษีสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเหลือร้อยละ 0 แล้ว ภายใต้ความตกลง ACFTA AANZFTA TAFTA TNZCEP TCFTA และ AHKFTA
3. ญี่ปุ่น ลดภาษีเป็น 0 สำหรับสินค้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังและของที่ใช้แทนผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังทำจากสตาร์ช เป็นเกล็ด เป็นเม็ด หรือลักษณะที่คล้ายกัน (พิกัด 1903.00) และ กากเหลือจากการผลิตสตาร์ชและกากที่คล้ายกัน จะทำเป็นเพลเลตหรือไม่ก็ตาม ของมันสำปะหลังหรือสาคุ (พิกัด 2303.10) ทั้ง FTA ระดับทวิภาคี (JTEPA) และ FTA ที่ญี่ปุ่นทำกับอาเซียน (AJCEP) นอกจากนี้ ญี่ปุ่นลดภาษีเป็น 0 สำหรับสินค้ามันสำปะหลังสด แช่เย็น แช่แข็ง หรือแห้ง (พิกัด 0714.10) ภายใต้ JTEPA และ AJCEP แต่ยังคงเก็บภาษีมันอัดเม็ดภายใต้ AJCEP ร้อยละ 15 สำหรับสินค้าแป้งมันสำปะหลังดิบ ภายใต้ความตกลง JTEPA ญี่ปุ่นลดภาษีเป็น 0 ให้แก่ไทยยกเว้นแป้งมันสำปะหลังดิบ อื่นๆ (พิกัด 1106.20.220) ที่ยังคงเก็บภาษีย้อยละ 4 และลดภาษีเป็น 0 ภายใต้ AJCEP เฉพาะแป้งมันสำปะหลังดิบสำหรับใช้เป็นอาหารสัตว์ นอกนั้นญี่ปุ่นเก็บภาษีย้อยละ 6.7 หรือ 15 ในส่วนของสินค้าแป้งมันสำปะหลังแปรรูป (เด็กซ์ตริน) (พิกัด 3505.10) ภายใต้ JTEPA ญี่ปุ่นให้โควตาการส่งออกแก่ไทยภาษีย้อยละ 0 ปริมาณ 200,000 ตันต่อปี และภายใต้ AJCEP ญี่ปุ่นลดภาษีเหลือร้อยละ 6.8% เฉพาะ Esterified starches and other starch derivatives นอกนั้นไม่ผูกพันการลดภาษี ทั้งนี้ ญี่ปุ่นไม่ผูกพันการลดภาษีสำหรับสินค้าสตาร์ชทำจากมันสำปะหลัง (พิกัด 1108.14) ทั้ง JTEPA และ AJCEP
4. ภายใต้ความตกลง AKFTA เกาหลีใต้ลดภาษีเป็น 0 ให้แก่อาเซียนสำหรับสินค้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังและของที่ใช้แทนผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังทำจากสตาร์ช เป็นเกล็ด เป็นเม็ด หรือลักษณะที่คล้ายกัน (พิกัด 1903.00) และ กากเหลือจากการผลิตสตาร์ชและกากที่คล้ายกัน จะทำเป็นเพลเลตหรือไม่ก็ตาม ของมันสำปะหลังหรือสาคุ (พิกัด 2303.10) สำหรับมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังรายการอื่นๆ เกาหลีใต้มีการลดภาษี คือ มันสำปะหลังสด แช่เย็น แช่แข็ง หรือแห้ง เกาหลีใต้ลดภาษีในโควตาเหลือร้อยละ 20 ปริมาณโควตา 25,000 ตัน สตาร์ชทำจากมันสำปะหลัง (พิกัด 1108.14) ลดภาษีในโควตาเหลือร้อยละ 9 ปริมาณโควตา 9,600 ตัน สำหรับแป้งมันสำปะหลังดิบ (พิกัด 1106.20) ลดภาษีลงเหลือร้อยละ 5 และแป้งมันสำปะหลังแปรรูป (พิกัด 3505.10) เกาหลีใต้ลดภาษีเฉพาะสินค้า Dextrins และ Soluble starch (amylogen) เหลือร้อยละ 0 และ Roasted starches ลดภาษีเหลือร้อยละ 19.28
5. อินเดีย ไม่ผูกพันการลดภาษีสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังภายใต้ TIFTA แต่ลดภาษีเป็น 0 ภายใต้ AIFTA สำหรับมันสำปะหลังสด แช่เย็น แช่แข็ง หรือแห้ง (พิกัด 0714.10) และกากเหลือจากการผลิตสตาร์ชและกากที่คล้ายกัน จะทำเป็นเพลเลตหรือไม่ก็ตาม ของมันสำปะหลังหรือสาคุ (พิกัด 2303.10) รวมทั้ง ลดภาษีสินค้าแป้งมันสำปะหลังแปรรูป (พิกัด 3505.10) ลงเหลือร้อยละ 5
6. ภายใต้ความตกลง TPCEP เปรูลดภาษีเป็น 0 สำหรับสินค้าแป้งมันสำปะหลังดิบ (พิกัด 1106.20) ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังและของที่ใช้แทนผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังทำจากสตาร์ช เป็นเกล็ด เป็นเม็ด หรือลักษณะที่คล้ายกัน (พิกัด 1903.00) และ กากเหลือจากการผลิตสตาร์ชและกากที่คล้ายกัน จะทำเป็นเพลเลตหรือไม่ก็ตาม ของมันสำปะหลังหรือสาคุ (พิกัด 2303.10) สำหรับสินค้ารายการอื่นๆ เปรูไม่ได้ผูกพันการลดภาษี

พันธกรณีการเปิดตลาดสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของไทยภายใต้ FTA สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ไทยลดภาษีสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเป็น 0 ให้แก่อาเซียน ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และชิลี ภายใต้ความตกลง ATIGA AJCEP AANZFTA TAFTA TCFTA และ TNZCEP
2. ภายใต้ ACFTA ไทยลดภาษีสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเป็น 0 ยกเว้นฟิลิปปินส์ในสินค้ามันสำปะหลังสด แช่เย็น แช่แข็ง หรือแห้ง (พิกัด 0714.10) และสตาร์ชทำจากมันสำปะหลัง (พิกัด 1108.14) สปป. ลาวในสินค้ามันสำปะหลังสด แช่เย็น แช่แข็ง หรือแห้ง (พิกัด 0714.10) และกัมพูชาในสินค้าแป้งมันสำปะหลังแปรรูป (พิกัด 3505.10)
3. ภายใต้ AKFTA ไทยลดภาษีสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังเป็น 0 ยกเว้นเกาหลีใต้ในสินค้า มันสำปะหลังสด แช่เย็น แช่แข็ง หรือแห้ง (พิกัด 0714.10) แป้งมันสำปะหลังดิบ (พิกัด 1106.20) และสตาร์ชทำจากมันสำปะหลัง (พิกัด 1108.14) นอกจากนี้ สำหรับสินค้าแป้งมันสำปะหลังแปรรูป (พิกัด 3505.10) ไทยลดภาษีเป็น 0 ให้เกาหลีใต้เฉพาะ Dextrins และ Soluble starch (amylogen) ประเทศอื่นๆ ได้รับการลดภาษีเป็นศูนย์ ยกเว้นฟิลิปปินส์ และสปป. ลาวในสินค้า มันสำปะหลังสด แช่เย็น แช่แข็ง หรือแห้ง (พิกัด 0714.10) ฟิลิปปินส์ และเมียนมา ในสินค้า สตาร์ชทำจากมันสำปะหลัง (พิกัด 1108.14) และกัมพูชาในสินค้าสตาร์ชทำจากมันสำปะหลัง (พิกัด 1108.14)
4. ไทยไม่ผูกพันการลดภาษีสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังภายใต้ TIFTA เช่นเดียวกับอินเดีย แต่ลดภาษีเป็น 0 ภายใต้ AIFTA ยกเว้น แป้งมันสำปะหลังดิบ (พิกัด 1106.20) ที่ไทยลดภาษีลงเหลือร้อยละ 5 และไม่ผูกพันการลดภาษีสำหรับสินค้า สตาร์ชทำจากมันสำปะหลัง (พิกัด 1108.14)
5. ภายใต้ AHKFTA ไทยไม่ลดภาษีเป็นศูนย์สำหรับสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง แต่มีการลดภาษีลงเหลือระหว่างร้อยละ 3 – 33 ขึ้นอยู่กับรายการสินค้า
6. ภายใต้ความตกลง TPCEP ไทยลดภาษีเป็น 0 ให้แก่เปรู ยกเว้น สตาร์ชทำจากมันสำปะหลัง (พิกัด 1108.14) และสินค้าแป้งมันสำปะหลังแปรรูป (พิกัด 3505.10) ซึ่งไทยไม่ผูกพันการลดภาษีให้กับเปรู

มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง : ความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ

- มันสำปะหลังเป็นหนึ่งในพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของประเทศเนื่องจากเป็นพืชที่ไทยมีศักยภาพในการผลิตสูง ในปี 2560 ไทยสามารถผลิตมันสำปะหลังได้มากเป็นอันดับ 3 ของโลก รองจากไนจีเรีย และคองโก โดยมีผลผลิตปริมาณ 30.50 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 10.45 ของผลผลิตมันสำปะหลังของโลก ผลผลิตจากมันสำปะหลังสามารถนำไปใช้ในอุตสาหกรรมได้หลากหลาย อาทิ การแปรรูปขึ้นพื้นฐาน เช่น มันเส้น มันอัดเม็ด แป้งมันสำปะหลังดิบ และนำไปใช้ในอุตสาหกรรมต่างๆ ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร อาหารสัตว์ กระดาษ สิ่งทอ เคมีภัณฑ์ และพลังงาน ในช่วงปี 2558-2562 เนื้อที่เก็บเกี่ยวและผลผลิตมันสำปะหลังของไทยลดลงเฉลี่ยร้อยละ 1.50 และ ร้อยละ 1.39 ต่อปี ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้มีมาตรการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง และมาตรการเพื่อรักษาเสถียรภาพราคามันสำปะหลัง ซึ่งคาดว่าจะสามารถจูงใจเกษตรกรให้หันมาปลูกมันสำปะหลังเพิ่มมากขึ้น

สรุปภาวะการผลิต การตลาด และราคามันสำปะหลัง

- ในปี 2562 เนื้อที่เก็บเกี่ยวมันสำปะหลังของไทยเพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 4.08 โดยมีปัจจัยสำคัญจากราคาหัวมันสำปะหลังโรงงานที่เกษตรกรขายได้มีราคาดีอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปี 2561 ทำให้เกษตรกรมีแรงจูงใจในการปลูกเพิ่มขึ้น โดยปลูกแทนอ้อยโรงงานที่ครบอายุ ปลูกในพื้นที่เดิมที่เคยปลูกในพื้นที่นาดอน และปลูกแทนสับปะรดโรงงาน นอกจากนี้ ผลผลิตต่อไร่ของมันสำปะหลังเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่เก็บเกี่ยวในช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคม จึงไม่ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้งในช่วงต้นปีมากนัก
- ผลผลิตมันสำปะหลังของไทยเข้าสู่กระบวนการแปรรูปทั้งหมด โดยแปรรูปเป็นมันเส้น มันอัดเม็ด แป้งมันสำปะหลัง และเอทานอล เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ในปี 2562 ความต้องการใช้มันสำปะหลังภายในประเทศมีประมาณร้อยละ 30 และร้อยละ 70 เป็นการส่งออก ตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยส่วนใหญ่อยู่ในทวีปเอเชีย อาทิ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน มาเลเซีย และอินโดนีเซีย อย่างไรก็ตาม ราคามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ในปี 2562 ลดลงจากปี 2561 เนื่องจากในปี 2562 ผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้น และจีนลดการนำเข้ามันเส้นจากไทย ประกอบกับ ผู้ประกอบการจีนพยายามกดดันด้านราคา เพื่อให้ได้ราคามันเส้นและแป้งมันสำปะหลังในราคาต่ำที่สุด ส่งผลให้ราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังปรับตัวลดลง และส่งผลกระทบต่ออ้อยราคาหัวมันสำปะหลังสดที่เกษตรกรขายได้ที่ปรับตัวลดลงจาก 2.25 บาทต่อกิโลกรัมในปี 2561 เหลือ 2.07 บาทต่อกิโลกรัมในปี 2562

แนวโน้มสถานการณ์น้ำมันสำปะหลังของไทยในปี 2563

● การผลิต

- ปี 2563 คาดว่ามีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.75 ล้านไร่ ผลผลิต 31.10 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,556 กิโลกรัม เมื่อเทียบกับปี 2562 ที่มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 8.67 ล้านไร่ ผลผลิต 31.08 ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ 3,586 กิโลกรัม พบว่า เนื้อที่เก็บเกี่ยว และผลผลิต เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.92 และร้อยละ 0.06 ตามลำดับ เนื่องจากราคาหัวมันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้มีราคาดีต่อเนื่องตั้งแต่ปลายปี 2561 ประกอบกับรัฐบาลมีโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังปี 2562/63 ูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้น โดยปลูกแทนในพื้นที่อ้อยโรงงานที่ครบอายุเนื่องจากอ้อยโรงงานราคาตกต่ำ บางพื้นที่ปลูกแทนในพื้นที่นาดอน และพื้นที่ว่าง เป็นต้น สำหรับผลผลิตต่อไร่ลดลงร้อยละ 0.84 เนื่องจากพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังส่วนใหญ่ประสบปัญหาภัยแล้งฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานานตั้งแต่ช่วงเดือนกุมภาพันธ์- กรกฎาคม 2562 ซึ่งเป็นช่วงที่มันสำปะหลังกำลังลงหัว ส่งผลให้มันสำปะหลังชะงักการเจริญเติบโต หัวมันโตไม่เต็มที่ บางพื้นที่ใช้ท่อนพันธุ์ที่ไม่สมบูรณ์เนื่องจากขาดแคลนท่อนพันธุ์จากภาวะแล้งต้องปลูกซ่อมหลายรอบจึงตัดต้นมันสำปะหลังที่ยังไม่ครบอายุมาปลูกซ่อม อย่างไรก็ตาม ความเสียหายจากโรคใบด่างยังไม่ส่งผลกระทบต่อมากนัก

● การตลาด

ความต้องการใช้ในประเทศ - ปี2563 คาดว่าความต้องการใช้มันสำปะหลังในประเทศเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตมันเส้น แป้งมันสำปะหลัง และเอทานอลเพิ่มขึ้นจากปี2562 เล็กน้อย ส่วนความต้องการใช้เพื่อผลิตเป็นมันเส้นเพื่อผลิตอาหารสัตว์ ไก่เลี้ยงเดิม

การส่งออก - ปี2563 คาดว่า การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง (มันเส้น มันอัดเม็ดและแป้งมันสำปะหลัง) เพิ่มขึ้นจากปี 2562 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งออกมันเส้น สำหรับการส่งออกแป้งมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ส่วนการส่งออกมันอัดเม็ดไก่เลี้ยงเดิม เนื่องจากผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้น และประเทศคู่ค้ามีความต้องการ ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังอย่างต่อเนื่องทั้งในรูปของมันเส้นและแป้งมันสำปะหลัง

การนำเข้า - ปี2563 คาดว่าการนำเข้าน้ำมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ (มันสำปะหลังสด มันเส้น มันฝาน มันอัดเม็ด และแป้งมันสำปะหลัง) ไกล่เคียงกับปี 2562 เนื่องจากมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ภายในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ของผู้ประกอบการและผู้ส่งออกมันสำปะหลัง ส่งผลให้มีการนำเข้าน้ำมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์จากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะกัมพูชา และลาว เพื่อนำมาแปรรูป/รวบรวม/ปรับปรุงคุณภาพ เพื่อส่งออกไปต่างประเทศ

ราคา - ปี2563 คาดว่าราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้ ราคาส่งออกมันเส้น ราคาส่งออก มันอัดเม็ด และราคาส่งออกแป้งมันสำปะหลัง จะใกล้เคียงกับปี 2562 เนื่องจากประเทศคู่ค้ามีความต้องการใช้ มันสำปะหลังอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามหากประเทศจีนซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าหลักของไทย ลดการนำเข้าน้ำมันเส้นจากไทยหรือราคาพืชทดแทน เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวสาลีปรับตัวลดลง อาจส่งผลทำให้ราคามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของไทยปรับตัวลดลงได้

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตมันสำปะหลัง ปี 2562/63: โรคใบด่างมันสำปะหลัง

- ในช่วง 1 - 2 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลังที่เกิดจากเชื้อไวรัส Sri Lankan cassava mosaic virus (SLCMV) ซึ่งมีแมลงหิวข้าวยาสูบเป็นพาหะ และจะทำให้ผลผลิตมันสำปะหลังเสียหายร้อยละ 10-100 ขึ้นอยู่กับช่วงอายุของต้นมันสำปะหลังที่เกิดการระบาดของโรคใบด่าง ซึ่งหากนำต้นพันธุ์มันสำปะหลังที่ติดโรคมานปลูกจะทำให้โรคสามารถแพร่ระบาดไปได้อย่างรวดเร็ว
- ปัจจุบันโรคใบด่างมันสำปะหลังไม่มียาหรือสารเคมีชนิดใดฆ่าเชื้อไวรัสชนิดนี้ได้ ดังนั้น การป้องกันคือการใช้ต้นพันธุ์มันสำปะหลังที่สะอาด ควบคุมปริมาณแมลงหิวข้าวยาสูบ และหมั่นตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ
(ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

SWOT analysis

Strength – จุดแข็ง

- ศักยภาพการผลิต – ไทยมีศักยภาพในการผลิตมันสำปะหลัง โดยเป็นผู้ผลิตสำคัญอันดับที่ 3 ของโลก และอันดับที่ 1 ในภูมิภาคเอเชีย ในปี 2560 ไทยมีผลผลิตมันสำปะหลังปริมาณ 30.50 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 10.45 ของผลผลิตมันสำปะหลังของโลก นอกจากนี้ ไทยมีศักยภาพในการแปรรูปมันสำปะหลังขั้นพื้นฐาน อาทิ มันเส้น มันอัดเม็ด หรือแป้งมันสำปะหลังดิบ เป็นต้น
- มันสำปะหลังของไทยเข้าสู่กระบวนการแปรรูปทั้งหมด ในขณะที่ประเทศผู้ผลิตอื่นๆ หลายประเทศ เช่น ประเทศในทวีปแอฟริกา หรืออาเซียนบราซิล มันสำปะหลังเป็นอาหารหลัก ทำให้ไทยสามารถส่งออกมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ได้มากกว่าประเทศที่มีการบริโภคมันสำปะหลังภายในประเทศ

Weakness – จุดอ่อน

- ไทยยังขาดการบริหารจัดการทรัพยากรที่ดี โดยเฉพาะน้ำ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อคุณภาพของมันสำปะหลัง ทำให้ผลผลิตต่อไร่ของไทยลดลง
- ไทยขาดการบริหารจัดการการเพาะปลูกที่ดี จะเห็นได้ว่า แม้ไทยมีศักยภาพในการปลูกมันสำปะหลังสูงที่สุดในภูมิภาคเอเชีย อย่างไรก็ตาม ผลผลิตมันสำปะหลังของไทยยังมีความไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับราคามันสำปะหลังที่เกษตรกรขายได้ และมาตรการจูงใจเกษตรกรให้เพาะปลูก ซึ่งจะกระทบต่อราคาผลผลิตและราคาส่งออกมันสำปะหลัง นอกจากนี้ ปัจจัยหรือมาตรการจูงใจให้เกษตรกรหันมาปลูกมันสำปะหลังอาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตพืชชนิดอื่น เช่น อ้อย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมน้ำตาลทรายอีกด้วย

Opportunity – โอกาส

- การจัดทำ FTA กับประเทศคู่ค้าสำคัญ โดยเฉพาะจีนซึ่งเป็นตลาดส่งออกหลักของไทยสำหรับสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง โดยจีนได้ลดภาษีสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังให้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียนรวมทั้งไทยภายใต้ FTA อาเซียน – จีน แล้ว จึงเป็นโอกาสที่ดีของไทยในการขยายการส่งออกไปยังจีน นอกจากนี้ ไทยยังได้จัดทำ FTA กับประเทศคู่ค้าอื่นๆ ที่เป็นตลาดสำคัญของไทย อาทิ อาเซียน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และนิวซีแลนด์ เป็นต้น ซึ่งเป็นทางเลือกในการส่งออกสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทย
- ความต้องการมันสำปะหลังของตลาดโลกเป็นโอกาสของไทยในการส่งออกสินค้ามันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน สินค้ามันสำปะหลังที่ไทยส่งออกเป็นสินค้าวัตถุดิบ หรือการแปรรูปขั้นพื้นฐาน เช่น มันเส้น มันอัดเม็ด หรือแป้งมันสำปะหลัง หากไทยสามารถพัฒนาการแปรรูปมันสำปะหลังในอุตสาหกรรมอื่นๆ หรือนำไปใช้ในการผลิตพลังงานทางเลือก จะสามารถเพิ่มมูลค่าของผลผลิตมันสำปะหลังและส่งผลกระทบต่อราคามันสำปะหลังภายในประเทศได้
- มาตรการสนับสนุนจากรัฐบาล ทั้งมาตรการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง และมาตรการเพื่อรักษาเสถียรภาพราคามันสำปะหลังจะเป็นโอกาสในการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทย

Threat – ภัยคุกคาม

- ความต้องการใช้ของประเทศคู่ค้าหลักที่ไม่แน่นอน เช่น การที่จีนที่หันไปใช้ข้าวโพดหรือกากน้ำตาลแทนมันสำปะหลังเป็นวัตถุดิบในการผลิตพลังงานทดแทน อาจส่งผลให้ความต้องการใช้มันสำปะหลังของจีนลดลง และส่งผลกระทบต่อ การส่งออกของไทย
- นโยบายการใช้พลังงานทดแทนของไทยซึ่งยังมีความไม่ชัดเจน ส่งผลกระทบต่อราคามันสำปะหลังของประเทศ เนื่องจากมันสำปะหลังเป็นสินค้าหนึ่งที่สามารถใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน